

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	3 ft — kr.
Félévre	1 ft 50 kr.
Negyedévre	ft 75 kr.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 2 ft.	
Egyes szám ára 7 kr.	

Felolós szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető össze küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány sajtó” címére küldendők, (Deák-tér 19. szám.)

Hirdetések jutányos árban vételnek fel.

Nyitási sora 20 kr.

A lap megjelenik minden szerdán.

A tanácsosok.

A nemzet Ferdinánd trónralépte óta folyton sürgette, hogy a király magyar ügyekben csak magyar tanácsosokra hallgasson. Az idegen tanácsosok gyűlölték a magyar aspiratioit, nem ismerték gondolat és értelem világát; nem lobogott szívükben a magyar haza iránti szeretet; szemek előtt az össz-birodalom érdeke lebegett, s e czél eléréséért a felséget sugalmazták oly rendeletek kiadására, melyek csorbították az állam függetlenségét, és bénították anyagi fejlődését. Ha magyar tanácsadók lesznek a felség körül, mennyire megváltozik a helyzet! ezek vér a mi vérünkben, test a haza testéből, ezek lelkiismeretbeli kötelességüknek fogják tartani a királyt szüntelen figyelmeztetni koronázási esküjére s egész erejükkel azon lesznek, hogy az alkotmány ellen intézett minden támadást, ha kell, saját életükkel felfogjanak, így gondolkozott a nemzet.

Határtalan volt tehát a lelkesedés, midőn a régi óhaj teljesülése az 1891-iki országgyűlés által biztosítva lett. A király által szentesített törvény kimondja, hogy az uralkodó Magyarország és kapesolt részeinek ügyeit csak magyar tanácsosok által tárgyalhatja és hogy a magyar kormány minden idegen kormány-szék-től független s kötelessége, ha tör-

vénytelen rendeletek jönnek az országba, azokra nézve észrevételeit a királynak fölterjeszteni. Elhitte volna-e akkor a nemzet, hogy lesznek magyar tanácsadók, kik a bécsi kamarillánál ravaszabb módon törnek a magyar alkotmány ellen, hogy saját fiai közül akad egy párt, mely azt fogja ajánlani a királynak, hogy engedje át az ország gazdaságát örök időre zsákmányul Ausztriának?

Nos, amit egy lelkes korszak ideális férfiai képtelenségnek tartottak... az megtörtént napjainkban, kimondhatlan szégyenére a magyaroknak. Ischlben Bánffy Dezső látszólagos magyar miniszterelnök, Kaizl és Thun osztrák miniszterekkel együtt, a szabadelpártpárt tudtával megegyezett abban, hogy a közös vámterületet örökössé teszik. Ez egyezség kitépte volna törvénykönyvünkben az állami függetlenség legbecsesebb lapját; eltüntette volna még a papirosról is a magyar állam gazdasági önállóságát és érdekeink egészen ki lettek volna szolgáltatva Ausztriának a helyzet változhatóságának reménye nélkül. — Kiszámíthatlan jelentőségű végzetes támadást intézett tehát Bánffy az alkotmány ellen, s mégis merte ajánlani a felség előtt az egyezség elfogadását... Igaz, ha kihajt az isehli mag, a szabadelpártra édes gyümölcsöket teremhetett volna. A bécsi börze- és üzletemberek — ha

kell — adtak volna pénzt a választásra, hiszen első sorban az ő érdekük, hogy fenálljon az a rendszer, mely kezökbe adta az országot. A pénz és szurony fentartja majd a pártot a nemzet jobbainak minden képzelmet felülmúló küzdelme dacára és a liberális képviselő urak zavartalanul, sőt ami fő, minden munka nélkül zsebükbe tehetik fizetésüket, a vicinálisok jövedelmeit, a pénzintézetek és vállalatok osztalékait.

A nemzet ugyan sok sebből vérezve, megalázva és meggyalázva vonult volna meg a gyümölcsözőfa árnyékában, de ki törődött volna e magas párton ily kiesiny dologgal, midőn az önérdék a zsebeket duzzadni látja. És hogy ez idilli korszak be nem következett, annak az ellenzék obstrukcióján kívül Széll Kálmán egyénisége az oka.

E tiszteletre méltó férfiú kérte a királyt, hogy ne egyezzen bele a vámszerződésnek örök időre szóló megkötésébe, mert az a magyar állam alaptörvényeibe ütközik. Mily különbség a két tanács és a két tanácsos között! Az egyiket a lelkiismeret, az alkotmány iránti tisztelet és a jogérzék vezérelte; a másikat a kapzsiság, az önérdék és a hatalom utáni szertelen vágy. Fondorlat és merénnyel akart az egyik továbbra is megmaradni az elnöki székben, melyet méltóképen betöl-

TÁROZA

Páduai szent Antalról.

Legenda.

Mi különös ember ez? Élte nyomor,
Nines napja, som óje
S szívön örök, isteni béke honol.

A templomot üli egész napon át,
Imádkozik, oktat,
Hogy irtsa a tévhitet és babonát.

Ha szólani kezd, szava lánggra hevit,
Az eszme hatalma
Megrendíti a bűnösök szíveit.

Szegény a barátja; a béna, a vak
Kíséri az utcán,
Esongi kegyét fohászainak.

Hozzá menekül igaz oltalomért
És sohse csalódik,
Kit bármí csapás, gond, fájdalom ért.

Bünt róla ki sem tud, erénye ragyog.

Kenyér s viz az étke,

Kiesiny maga s művei esoda-nagyok.

Most jött haza, még ma — tudom — nem evett.

Kamrája mi esüdes!

Viszek neki enni: darab kenyeret.

Titkát kilesem s kikérdezem őt:

Ki adja tonéked

E esoda-türelmet, e munkaerőt?

Hab, fény tör elő, odabenn tűz emészt,

Elszunnyada tán s most

Nem tudja, nem érzi az iszonyu vészt?...

Benézek az ablakon... Égi esoda!...

Ki ott e diéső lény

S karján az a szent esecsemő kiesoda?!

Ő, Antal az, üdv ragyog arezalatán,

Kezén lilionszál...

S a kisdéd — oh, Isten! az ég Ura tán?!

Ez adta, ez adja a esoda erőt...

Szent Antal, oh kériek,

Védj engemet is a nagy Isten előtt.

Tóth József.

Emberek, emberek...

Areza kedves, komoly, de nem elégedetlen, szeme nem villogó, de kikerülhetetlen volt annak az öregnek, kit a napokban a nagy családi sirboltba, az emberek legerősebb kriptájába, az édes anyaföldbe temettek.

Akkor tudtuk meg, hogy szerettük, mikor már nem volt többé. Azt gondoltuk, hogy senki, semmi, — csak öreg, kit véletlenül itt felejtett a halál, valódi Simeon, ki a világból kivénülve már csak egyre vár. De ki tudja mire? Pedig eszményi lélek, művész volt.

Mit is keres maga itt az élők közt? Mire vár? Mit is akarhat még ezen a világon? De sokszor kérdeztük tőle. Ő pereze-kig halogatott és szeme sugára a multba szállt. Nem ragyogott felénk addig, míg nem szólt. Éreztük, hogy ilyenkor nem a mienk, nem is ezé a világe, hanem azoké, a kik az övéi voltak régen. Merengéséből, ha felébredt, mintha a nagy tengerből bukkant volna fel, — oly meglepően, annyi élénkséggel s anynyi sok elhallgatott gondolatból, emlékből

teni lelkierője nincs s melyről leszallani hiúsága és nagyravágyása tiltá; emelt fővel és nyílt homlok-kal beszélt a másik, mint aki hatalom és kitüntetésért nem sovárogo s csak kötelességet akart teljesíteni. És a király melyikre hallgatott? Ismételte Széll Kálmánnak egyik elődje szavait: Mondja meg magyarjainak, hogy az ország alkotmányának legbuzgóbb őre akarok lenni, hogy akaratomat mindig a törvény és szívemet a népbizalma vezérlendik... és ezzel Bánffy el volt ejtve.

A szabadelvűpárt nagy pompával akarja temetését rendezni, ám ezzel is csak azt igazolja, hogy nincs érzéke a politikai erkölcs és az igazság iránt.

Különben tegyenek amit akarnak a politikai halottal, zengjenek dicső himnuszokat teteme felett, az az ő dolguk; a nemzet azonban hálát ad a Gondviselésnek, hogy ettől a merénylőtől megszabadította az országot és hogy oly fejedelmet adott nekünk, ki a vétkező honfiak ellenében is védelmébe veszi ezer éves alkotmányunkat.

A mi postatakarékpénztárunk.

A postatakarékpénztárak intézménye, hazánkban még újabb keletű, alig néhány éve hozatott be s a számadatok már is igazolják, hogy fényesen bevált a reményeket, a melyek hozzá fűződtek.

Ennek igazolásául hadd álljanak itt azon összegek, a melyek a *szatmári* postatakarékpénztárba az utolsó hét év alatt befolytak, mint többnyire vagyontalan vagy kisebb vagyonnal rendelkező népünk dicséretre méltó takarékoságának örvendetes gyümölcsei.

Év	darab szám	Bevétel összege	darab szám	Kiadás összege
1892	4992	752.086 ft. 83	588	143.324 ft. 27
1893	6256	962.647 ft. 74	623	133.160 ft. 37
1894	6785	998.313 ft. 38	745	177.462 ft. 01
1895	8144	959.445 ft. 97	848	133.250 ft. 10
1896	10.072	1.074.496 ft. 76	914	155.676 ft. 59
1897	11.806	1.101.278 ft. 37	1003	149.192 ft. 21
1898	13.341	1.261.515 ft. 99	1078	199.690 ft. 17

érzelemből szállt elénk, hogy kíváncsiságunkkal majd elnyeltük. Pedig akkor csak annyit szolt: még várok valamit.

Mit vár öreg?

Adjanak egy furulyát, megyek a világba, felelte. Elhozta nekem és elment a világba.

Egy hónap mulva szomorúan jött vissza. Mindenkinek panaszkodott: minden nótá egyforma volt nekem, a régieket és újakat is jól tudtam. Be is állítottam urhoz, szegényhez s rátaláltam taláalomra, kinek mi volt a nótája. Az mind más volt, csak az enyém volt egy: emberek, emberek... Tovább nem birta a meghatottságtól folytatni. De hogyan! hiszen mindenünnen elűzték — egy dologgal.

Hát a furulya hol van? kérdeztük.

Itt van; nem szenvedték. És ez oka mindennek. Adjanak egy hegedűt.

Megkapta a hegedűt, végig pengette a két első húr: pim, pam. Megforgatta a faszerszámot egy, kétszer s elment.

Oda volt vagy két hónapig, de mikor visszajött, még szomorubb volt az arca.

Hát mi az öreg? kérdeztük.

Én nem tudom. Nem tudtam jól ját-

Ezen ékesen szóló adatok kétségtelenül tanuskodnak népünkben a takarékoság érényének fokozatos fejlődéséről. Évről évre nagy mértékben növekszik a betevők száma, úgy hogy ma már jóval meghaladja az egy millió forintot a fillérekből megtakarított összeg, ami igen örvendetes kilátást nyújt a jövőre is.

S így van ez jól. Mert ha van nemzet, a melyben a takarékoság ösztönének ápolása és fejlesztése szükséges, az nálunk a legfőbb életkérdés.

Lobbanékony, bőkezű, nagylelkű, vendégszerető, sanguinikus, hogy ne mondjam, könnyelmű nép vagyunk. A kapzsiság, főszenység, nem hibánk, — a pénz-gyűjtés, vagyonszerzés nem erényünk. Ázsiai nép vagyunk, a keletiek hibáival anélkül, hogy a nyugotiak erényei vérünkbe mentek volna át.

A ki hozzánk jó, megosztjuk vele utolsó falatunkat, odaadjuk utolsó ingünket.

Hát nem esuda, ha nem vagyonszeresünk. Birtokaink idegen kezekre vándorolnak. A kincs fogy, az adósság nő. A szegényebb nép pusztul. Ma hejehuja, vidám tréfa, — holnap kop és árverező dob. Ma dinom-dánom, holnap szánom-bánom.

Olykor-olykor, haragjában beledörög könnyelműségünkbe az ég is, és visszaveszi, a mit bőkezűen adott, a zugó ár füleinkbe susog, locsog rémesen, hogy ébredjünk, mert nyakunkon a veszély.

Valóban, ha valamikor népnek szüksége volt a takarékoságra, — nekünk ütött a tizenkettedik óra.

Épen azért nagy hivatása van nálunk a posta takarékpénztáraknak, ha szélesebb körben karoltatnak fel.

Újabb keletű intézmény ez is Európában, de milyen!

Alig egy pár éve honosult meg a művelt continens majd minden államában, — s a magán takarékpénztárak betéteinek esőkenése nélkül, száz milliókat mentett meg az okatlan elpazarlástól.

Angolországban egyetlen évben 3 millió betevőtől 45 millió font sterling, Belgiumban 370,778 betevőtől 142 millió frank, Olaszországban 562,018 betevőtől 78 millió lira, Németalföldön 68 ezer betevőtől 3—4 millió frt, Franciaországban 375 ezer betevőtől

77¹/₂ millió frank, végül Ausztriában 383,053 betevőtől 5 millió 230 ezer 888 frt tiszta betét-összegekben nyilvánult a krajczáros megtakarítások nagyszerű eredménye.

Ez intézmény nagy mértékben fejleszté mindenütt a takarékosági ösztönt, s mozdítá elő a vagyonszerést és az által a jólétet épen az alsóbb osztályok körében. Legfőbb előnye abban van, — hogy elfogadja a krajczárokat is attól, a ki megtakarítani akarja, — hogy maga az állam biztosítja a betét összegeket, — hogy semmiféle hitelező le nem foglalhatja.

A nép eddig csak ott takarított meg, a hol magán takarékpénztárak léteztek s ilyen nálunk átlag csak minden 39-ik községre jut. A takarékoskodni akaró még a forintokat sem viszi messze, hát még a krajczárokat? A ládafiába teszi, aztán kivesszi, elkölti. Van reá alkalom ezer.

Ha a szegény kézműves, napszámos, földműves meg akar takarítani valamit keserves keresményéből, várnia kell, míg legalább egy forintja lesz együtt, mert kisebb összeget a takarékpénztár nem fogad el. De hát akad szükség időközben elég, — olykor-olykor, gyakran viszik a gége is elmegyén a krajczár, sőt még a forint is visszajöhetetlenül. De nem megy, ha a postatakarékpénztárba helyezi.

A magán takarékpénztáraknál mi gyakran történik egy kis sikkasztás, — vagy bukás, vagy valami kalamitás? Itt maga az állam szavatol minden krajczárért, még ha valamelyi postahivatalnok Amerikába viszi is a postkiszlitt.

Ha van egy kis félre tett tőkénk és ha van hozzá egy kis adóságunk, irgalmatlan hitelezőnk irgalmatlanul reá teheti a kezét. Az itt betett összeg „Ne nyulj hozzám!” lekötött vagyon, mely minden körülmények közt a betevőé, melyet nem vehet el tőle balsorsában senki.

Hát igaz az — hogy már rosztat is mondjunk felőle, — a posta nem ad épen annyi kamatot, mint a magán takarékpénztár, mert nem nyereszkedés a célja, — legfeljebb 4 — 5°/_o-os állampapírt vásárol, — de fejleszté a takarékosági ösztönt, — s hasznára van az államnak is az állampapírok elhelyezése és árfolyamuknak megszilárdítása által. És ez mindkét oldalról kiegyenlíti a kis differentiat.

Itt van egy gordonka. Valaki azt is kerített, nem tudom, honnan.

Nem kell,

Hát mit csinál?

Megyek csak úgy; emberek, emberek...

De miért menne? Maradjon!

Az öreg megint elkezdte a panaszt: azt mondják, hogy a jó, a szives emberek szeretik a dalt, a zenét... Hát már kifogyott a jó emberek száma a világból?

Dehogy fogyott; itt vagyunk mi, daloljon vagy játszzék nekünk.

Kérem hát azt a gordonkát,

Oda adtuk. Leült mellé egy alacsony székre. A mint reszkető kézzel végighuzta a vonót a hurokon, csupa fül lett az egész szoba. Alig hallhatóan kezdte;

Temetésre szól az ének;

Temetőbe kit kísérek?

Mindnyáján néztünk, bámultunk. Hol van az öreg? Mintha tulvilági lény mozgott volna a gordonka mellett! Gyönyörűen hangzott el a két első sor. Utána;

Akárki az, nem földi rab,

Nálamnál százszor boldogabb.

Észre sem vettük, hogy vége lett.

szani. Nagy uraknak játszottam: „Befordultam a konyhára“, ők kívánták, hogy ezt játszassam. Eljátszottam szépen, de azt mondták rá: evvel csakugyan befordulhat öreg.

No!

A konyhára!?

Nem; a más világra.

Ej ej! Dehogy. Rosz volt a hegedű, öreg.

Igen, igen. Talán... Itt is van, kérek helyébe egy hárfát. Hárfára kell nekem, mint a királyi zsolnárosnak.

Nagy nehezen tudunk hárfához jutni. Az öreg busult három napig. De negyednapon már új reményvel járta a világot a végzett furulyás és hegedűs, most hárfás dalok.

Három hónap telt el utjában; azt gondoltuk, so'sem látjuk többé. Egy szép napon mégis beállított a faluba. Nem mertük megszólítani. Köhögött. Mintha száz eszterdével küzdött volna.

Itt a hárfára; még mindig nem jött el, a mit várok. Nem tudok meghalni. — Letette a hárfát a szoba szegletébe.

Hát mit adjunk? kérdeztük részvétellel.

Semmit.

A posta-takarékpénztár főképp a nép javára van. A nép tehát ismerje fel saját érdekét s karolja fel az ezt biztosító fontos eszközöket.

A postatakarékpénztár nem csak tökegyűjtésre alkalmas, hanem a takarékoság fejlesztésére a gyermekekben is.

A szülők tehát ragadják meg e fontos nevelési eszközt s talán gyermekek jövőjének jólétét biztosítják vele.

X.

Egyesült ellenzék.

Azt az aknamunkát, melyet évtizedeken keresztül folytatott nemzetünk önállósága, a polgárság jogai és vagyona ellen a liberális kormány, eddig ugyszólván tétlenül néztük. Jelentősebb mozgalom nem támadt a nemzet lelkében, mely útjába állva a hatalom tulkapásainak, féket vetett volna a nagy liberális érdekszövetkezet nyakába. Így történhetett meg, hogy bekövetkezett a mai állapot, az élet halálharc az alkotmány sirhalma felett, midőn az önzés feltámadt a nemzeti génius ellen, s azt vakmerőségében végleg meg akarta alázni.

Ezért a hitszegésért, melyre saját fia vállalkoztak, nem csekély sulya háramlik a felelősségnek magára a nemzetre is. Nem gyakorolta azt az ellenőrzést, mely kötelessége lett volna önmaga iránt. Nem törődött a polgár a politikával, elegendőnek találván arra a kis körre szorítkozni, melyben él, s melyben mindinkább kellett tapasztalnia, hogy napról napra nehezebb megélni. Ennek sem fürkészte az okát, belenyugodott, hogy talán nem is lehet másként. Arról a nagy klikkről, mely csak úgy könnyedén bánik a milliókkal, midőn a polgárság zsebéből van szó, százezereknek talán fogalmuk sem volt. Mit érdekelhetik őket az ország ügyei, így gondolkoznak sokan, elég nekik a magok bajok, amazt elvégzik náloknál okosabb emberek.

Némelyik jóformán azt sem tudja, mire való az a képviselőválasztás. Látja ugyan, hogy rendkívül nagy beesben van ilyenkor, paroláznak vele a nagyságos urak, enni inni is kap bőven, amennyi csak belefér, de arról fogalma sincs, miért van ez a nagy tisztesség. Egy voks az egész, az ugyan busásan meg van fizetve, ha hétszámra kosztolják

érte az embert, sőt szavazáskor még napdiát is nyomnak a markába.

A népnek ezt a tudatlanságát el kell oszlatni, azokat pedig, akik fölvilágosodottabbak, de nincs meg bennök a kellő akaratere, össze kell tartani, meg kell edzeni, hogy döntő pillanatokban a nemzet ügye ne legyen esélyeknek kitéve. Ez a szerep az ellenzék vezérférfainak kötelessége.

Hogy városunkról szóljunk, vétkes mulasztást követett el az ellenzék minálunk is, hogy nem gondoskodott arról, ami az ellenzéki szellemű férfiakban az összetartozandóságot erősítse, nem gondoskodott egy körrel, melyben a rokonérzelműek napról-napra találkozzanak, hol az a szellem, melyet pénzzel, erőszakkal és puskatussal oly sokszor és keményen döngetnek, felvertezhesse magát minden esetleges támadás ellen. Mert higgye el bárki, hogy azt az egyént, a ki napról-napra színt vall társai előtt, sokkal nehezebben fogják megtéveszteni, mintha csak minden öt esztendőben egyszer kérdezik meg tőle, hogy tulajdonképpen hova is tartozik hát.

Ha jól szervezett az ellenzék, soha sem merülhet fel akkora kockázat, mint nálunk az utolsó választásnál történt, midőn hazánknak egyik oszlopos alakja, Ugron Gábor maradt ott legyőzve a harcmezén.

Fel kell tehát karolni az eszmét, mely egy ellenzéki kör megalakítását célozza. Régen pengettük mi ezt. Valóságos melegágya lesz az ellenzék erejének, hatása eredményeiben kiszámíthatatlan.

Könnyen megtörténhetik, hogy a közel jövőben, talán még a tavaszon képviselőválasztás lesz. Épen azért nem kellene késeedelmezni a dologgal. Vessünk számot magunkkal, hanyadán vagyunk. Ilyen válságos időben, ilyen kormány ellen az ellenzék minden árnyalatának tömörülni kell, mert csak így csavarhatja ki a hatalmat azok kezéből, akik oly görcsösen ragaszkodnak hozzá. A haza közös ellensége ellen közös erővel kell küzdeni.

Lebegjen szemünk előtt az erszággyűlési képviselők példája, kik minden párt-szempontra félretéve egybeolvadtak azon elv zászlója alatt, hogy a mai rendszert gyökerestől ki kell vetni a nemzet testéből. Ez

adott küzdelmőknek erőt, melytől a siker már nem mesze esik.

Azt hisszük, épen ez a körülmény érlelte meg városunk egyes vezető politikusaival azon eszmét is, hogy a függetlenségi árnyalatokat egy pártba kellene egyesíteni. Ideális gondolat, de azt hisszük, hogy megvalósítása sok nehézségbe ütközik.

De arra igenis vállalhatnak a pártok solidaritást, hogy amely kerületekben ellenzéki jelöltnek liberálissal kell küzdeni, az illető kerület többségének elve szolgáljon zsinórmértékül, melynek a kisebbségben levő ellenzéki pártárnyalatok hódoljanak, s közös jelöltjüket közös erővel támogassák. Ha ez az elv volt volna irányadó az országban a múlt választásokon, minden erőszak és vesztegetés czára sem szenved akkora vereséget az ellenzék.

Ily értelemben szeretnők mi városunkban létrehozni azt az ellenzéki kört, hol az összes pártárnyalatoknak találkozója legyen s veszély esetén miudannyian sorakozzanak egy zászló alá, melyet a többség lobogtat kezében.

Ez csak vélemény, nem lehetetlen, hogy az események meg fogják hazudtolni, s országosan létrejön a nagy unió, mely csak egy ellenzéki pártot fog ismerni. Ez sem lesz ellenére a hazának. De addig is, míg ez az idő bekövetkezik, egyengetni kell az utakat, s ellenzéki körök alakítása által közelebb hozni egymáshoz a különböző árnyalatokat.

Megszívlelendő, figyelemre méltó tehát az a mozgalom, melyet az ellenzék vezérfiai városunkban a napokban megindítottak, s kívánatos, hogy azon a népgyűlésen, mely vasárnaphoz egy hétre van tervezve, minél tömegesebben vegyen részt a polgárság.

Hirek.

Pád. szent Antal szobra megérkezett, rövid idő alatt föl lesz állítva a székesegyházban s beszenteltetik. Az imponáns (178 cm. magas) szobor, karján a gyermek Jézus elragadó kedves alakjával, — művészi alkotás. Nem az asceta holt nyugalma, lemondása, nem a contemplatív keresztény szentelen arca, nem az imádkozó áhitat szelid

Éljen! felkaptuk a görnyedt testet a gordonka mellől, ugy esókoltuk azért a lélekért, mely kibérelte.

Most már megyek, mondta az öreg.

Ohól olyan nincs.

Elértem, a mit vártam, most nem *kegyérért*, de *szívért* játszottam.

De maradjon öreg.

Nem; megyek.

Tartottam erősen, hogy el ne menjen, ott volt a kezünk közt—mégis elment. Azt sem mondhattuk neki, várjon öreg, hiszen mi is *oda* megyünk: emberek, emberek...

Egy jó könyv.

Egy jó könyv, azt mondhatom egy nagyon jó és okos könyv Kováts Sándor legújabb munkája: Hitvédelem és alapvető hittan. Irta Kováts Sándor theol. tanár I. kötet: általános bevezetés a hittudományokba, 2. a természet vallás védelme. Temesvár. 8 r. 428 lap. Ára 2 frt. 75 kr. E. e. s.

A hitvédelmi irodalom egykoru az egyházzal, mindig szükség volt rá, a mai kor száználmas vallási tévedései közt azonban, midőn a sok igazi és talmi tudós a

bölcsészlet, a természettudományok mezején, a politikusok és szépirodalom művelői is előszeretettel keresik és érintik a vallás-tudományi kérdéseket, az apologetikus ismeretek a papra és vallását szerető értelmes világi emberre nézve nélkülözhetlenek. A francia és német theol. irodalom a hitvédelem terén több jeles termékkel dicsekszik, Schvarcz, Gutberlet, Veisz, Hettinger apologetikái nálunk is ismertek, magyar nyelven is több jeles ilyenmü könyvünk van, de mégis páratlan e téren Kováts munkája. Egy apologetika írása nagy tudást, nagy készütséget igényel, ha az teljes, egész és mindenek fellett korszerű akar lenni, már pedig ilyennek kell lennie és Kováts munkája ilyen valóban. Találunk benne ismert, tanult dolgokat s így feleleveníti tudásunkat, de sok új ismeretlen dolgokat is tárgyal, melyeket koránt sem ignorálhat se pap se világi katolikus.

A bevezető részben a hittudományok formalencyklopediáját és methodológiáját adja a szerző; a propedeutikus ismeretek e tárgyat tudtommal a hazai papnöveldékben nem is érintik az egyes szaktárgyak tanításában, annak rendszeres tanítását ugyan én

se kívánom, de legalább megismerkedni ez ismeretekkel a papjelölteknek szerintem nem közönyös dolog, a komoly munkásságra, az önképzésre, okos tájékoztatást, hasznos utasítást meríthet belőlük a törekvő ifju; egy tekintet az egyes fejezetekre azt hiszem igazolja szavaimat: A theologia valóban tudomány, a hittudomány haladásképes, a hittudomány a legfőbb tudomány, a hittudomány feladata manapság stb. a módszer-tanból: Egyetem vagy szeminarium? a theologiai oktatás tannyelve, a tanítás módja, mit kell a theologusnak tanulnia, önképzés olvasás, könyvbeszerzés stb.

Távolról sem akarom terjedelmesebb, tudományos ismertetését adni a könyvnek, ez a szakfolyóiratok kritikusanak a dolga, csak figyelmet és megérdemelt érdeklődést akarok iránta kelteni.

A tulajdonképeni hitvédelmi részben a hitvédelem történetével és annak számos ellenfelével megismerkedve találjuk a természet vallásbölcseleti és történeti védelmét, mindkét rész nagy munka, nehéz feladat, melynek nagy sikerrel felelt meg a szerző; a vallás eredetét és történetét, a természet-

öröme van itt kifejezve, hanem az Istent ölelő üdvözült ember szent lelkesedése, boldogságtól csillogó könyes szemek, Jézussal társalgó, megszólalásra ivezett ajkak, ég felé szállani kész test. Csupa élet minden vonáson. Benne a székesegyház örök időkre szóló, díszes monumentumot nyer a buzgó hívek közadakozásából. Reméljük, hogy a gyönyörű szobor által képviselt vallásos eszme s az irgalmasság, melyre mindenkit lelkesít, sok szív sebére hoz majdan orvosságot, sok lélek előtt nyitja meg a vigasztalás ajtaját, sok könyvet fog felszárítani.

Hevesmege az ex-lex ellen. Hevesvármegye hazafias érületü törvényhatósági bizottsága, mint ismeretes, legutóbbi közgyűlésén felháborodását fejezte ki a Bánffy-kormány törvénytelen erőszakossága felett s kimondotta, hogy amíg a mostani törvénytelen állapot lesz, semmi adót nem szed s az ujonczozást nem engedi meg. Ezen határozatát pártolás végett megküldte az összes törvényhatóságoknak a következő kísérő levél mellett: Kedves Barátaink és Atyáncfiai! A mai napon megtartott rendes évnegyedes közgyűlésünkben hazánk jelenlegi politikai helyzetéről tanácskozáva, tekintettel azon veszélyekre, a melyek ősi alkotmányunkat ez idő szerint fenyegetik, hagyományos hazafiasságunk és szabadság szeretetünkhez hiven elhatároztuk, hogy ősi alkotmányunk sértetlen megőrzése érdekében az országgyűlés képviselőházához feliratot intézünk. Ezen feliratunkat hazafiui tisztületünk és üdvözetünk mellett oly kérelemmel küldjük meg hozzátok, miszerint azt pártolni és hasonszellemű felirattal támogatni sziveskedjete. Kelt Hevesmege közönségének stb.

Kinevezés. Jancsó Gyula debreczeni törvényszéki telekkönyvvezető a nagykarolyi járásbíróhoz albirónak, *Kürthy* Kornél halmi járásbírói díjnak a mátészalkai járásbíróhoz irnoknak neveztetett ki, *Reihmann* Ármín kisvárdai járásbírói irnok ugyancsak Mátészalkára lett áthelyezve.

Hymen. *Kaizler* György dr. Szilágyvármegye alispánja szombaton esküdt örök hűséget *Kiszely* Tibor volt kuriai bíró leányának, *Andrea* kisasszonynak. — *Szaplonczay* Pál honvéd huszárfőhadnagy a napokban tar-

népek, a félművelt népek, az ó-kori kulturnépek, a szémi népek vallásának tudományos tárgyalását ily kimerítően, tömötten, az összehasonlító vallástudomány legújabb adatainak felhasználásával megírva magyar nyelven még nem olvastam, ezért szerettem a szerző legnagyobb érdeme, hogy mint a többi ugy jelen munkája is mindenek felett korszerű s ha még hozzáteszem, hogy munkája minden részében szigoruan egyházas, szerzője minden ízében igazi theologus s az egyes kérdések megvitatásában tudományos mégis világos fejtegetésekkel, tiszta nyelvezettel az érdeklődést állandóan fentartja az olvasóban, könnyen belátjuk, mily méltán írja róla egy nagy theologus és szellemes kritikusa, hogy Kovács S. munkájának megjelenése öröm napja volt a magyar theológiának.

Ezért e jeles művet jó lélekkel ajánlhatom, sokat tanulhat belőle s kedves érdeklődéssel forgathatja bárki is, megismeri belőle a tudomány régi és újabb összes tévedéseit, az olvasót pedig megerősíti az örök, a természet feletti alaphoz, Istenhez való ragaszkodásában,

Hiszem, hogy a következő kötet méltó folytatása lesz jelen első kötetnek, kezdek erről az ifjú szerző ismert neve, ki már eddig is tudományos közleményeinek egész sorozatával tiszteltette nevét a katolikus tudományos irodalomban. Z.

totta esküvőjét *Szeless* József szegedi takarékpénztári igazgató leányával, *Margit* kisasszonnyal. — *Orosz* Sándor dr. a mult vasárnap jegyet váltott, özv. *Bartha* Endréné leányával, *Anna* kisasszonnyal.

Előléptetés. *Bodnár* György kir. tanfelügyelőségi tollnokot tekintettel szolgálati éveire a vallás és közokt. miniszter a XI. fizetési osztály első fokozatába léptette elő.

Gyászbir. *Géresy* Márton ev. ref. tanító mult hó 28-án hirtelen elhunyt. A tanügy terén egy félszázadon át működött, 73 évet élt. Temetése vasárnap délután nagy részvét mellett történt.

Leszállított nyugdíj. Szatmár város törvényhatósága Oravec János volt gazdasági tanácsosnak tekintettel hosszú szolgálati idejére, évi nyugdíját — kivételesen — 1300 forintban állapította meg. A belügyminiszterium azonban a közgyűlés határozatát megváltoztatta s a 290 forint kegydíj mellőztével évi nyugdíját 1010 forintban állapította meg.

Felolvasó ünnepséget a szatmári katolikus kaszinó és a szatmári egyházmegyei Irodalmi Kör 1899. évi február hó 5-én, vasárnap este 6 órakor a „Czezil-egyesület” helyiségében rendez. Műsor: 1. Felolvasás tartja *Pataki* Lajos. 2. „Ave Mária” Krall-tól orgonakisérettel. „Concert-Ária” Matteitól zongorakisérettel, éneklé *Majláth* Ferenczné urnó, kíséri *Méder* Mihály. 3. Felolvasás, tartja Dr. *Fechtel* János. 4. Duett, éneklék *Ekkel* Lajos és *Mondik* Endre. A műsor után a kath. kaszinó helyiségében társas szórakozás.

A Széchenyi társulat február havi rendes választmányi ülését február 2-ik hetének szerdáján, azaz 8-án délután 4 órakor tartja a városház kis tanácstermében. Tárgy: a megyei közigazgatási bizottság határozata a 897. évi számadás jóváhagyása tárgyában, 98. évi számadás megvizsgálása, 1899. évi költségvetés indokolása; a márczius 1-én tartandó közgyűlés előkészítése; folyó ügyek.

Az Ezres Finom estélye az előjelekből ítélve egyike lesz az idei farsang legsikerültebb multságainak. A rendező és lapszerkesztő bizottság erősen dolgozik az estély sikerének biztosításán. A meghívóban magában kellemes meglepetés készül a közönség számára. Az éjjeli szünet — a mikor az Ezres és Vidéke is megjelenik — igen multságosnak ígérkezik. A közönség körében is nagy a készülődés, a mi hogy ne annyira a toilettre, mint inkább a jókedvre vonatkozzék, őszintén óhajtja az Ezres intézősége.

Egységes ellenzék. A függetlenségi párt tagjai a mult vasárnap a Károlyi-házban értekezletet tartottak, melyen *Kovács* Leó szép szavakkal festette a mostoha helyzetet, minek oka a különböző ellenzéki pártok széthúzása. Tömörülni kell tehát először is nekünk, s ha egységes pártot alkotunk, oda hatnunk, hogy az országgyűlés különböző pártjai is hasonlót tegyenek. Majd *Uray* Géza állott fel s velős beszédében keresztül fut a Bánffy agyafurt politikai szereplésén, tükörképet ad a hallgatóság elé az ex-lex állapotról s egyértelműleg *Kovács* Leóval óhajtja, hogy a pártok tömörüljenek. „Az eszme, mely szőnyegre jutott nem új, mert hisz ezzel már régen foglalkoztak, sőt *Kossuth* Ferencz meg is ígérte, hogyha a tömörülés létre jön, maga is le fog jönni, hogy így a pártok láncz szemeit, még erősebb kapcsolatokkal kösse össze. Hogy milyen uton-módon lehetséges ez, azt mindannyian felfoghatjuk. Multságot fogunk rendezni, melynek jövedelméből a felmerülő költsége-

ket fedezzük. S felhívjuk nemcsak a választó polgárságot, hanem az ifjúságot is, mert szükség van ez utóbbinak lelkesedésére is. Ezután még *Törzsök* Károly szólott s az értekezlet egyhangulag elhatározta, hogy február 19-én népgyűlést tart, melyre meghívókkal hívja meg a polgárokat s plakátokon az ifjúságot, egyszersmint megalakult a szervező bizottság is következőleg: Elnök *Uray* Géza, Alelnök: *Kovács* Leó. Bizottságitagok: *Litteczky* Endre, *Tankóczy* József, *Fehér* József, *Virágh* András, *Térey* József, *Bereczky* István, *Szentiványi* Károly, *Mátray* Lajos, *Egeressi* Lajos, *Törzsök* Károly, *Diószegi* István, *Tanódy* Márton, *Klein* Vilmos, *Teitelbaum* Herman, *Mikó* András. A választmány e tagjai febr. 2. Az *Uray* Géza irodájában értekezletet tartanak, melyen határozatokat hoznak a teendőkről feletti, s egyuttal összeállítják azok névsorát, kiknek lakására meghívókat küldenek.

A népbank részvénytársaság a mult vasárnap tartotta évi rendes közgyűlését, melyen a mult üzleti év mérlegét vették tudomásul s megejtették a kisorsolás folytán megüresedett igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok választását. A mult évi tiszta bevétel 20952 frt 37 kr, ebből 14400 frt a) 12 frtjával 1200 részvény után kiosztatik 2361 frt 90 kr a tartalékalaphoz csatolatik, 2933 frt 33 kr az igazgatósági, 628 frt 56 kr a felügyelőbizottsági tagok javadalmazására, 419 frt 05 kr tisztii nyugdíjalapokra, 209 frt 53 kr jótékonycélokra fordittatik. Az igazgatóságba *Deák* József, *Helmezy* József, dr *Harsár* Géza, *Uray* Gáspár és *Wallon* Ede, a felügyelő bizottságba *Tankóczy* Gyula választatott be.

A kereskedő ifjak körében jan. 29-én vasárnap d. u. 4 órakor érdekes és tanulságos felolvasást tartott *Dr. Fechtel* János kir. kath. főgymn. tanár. Ismertette a nagy *Báthory* család eredetét és kimagasló alakjait áttért a családnak szomorú emlékre szert tett egy női alakjára *Báthory* Erzsébetre, *Csejthe* várának borzalmas urnőjére. Érdekesen tárgyalva a róla szóló mondai és történelmi adatokat azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy az emberiségnek eme szörnye nagy testi és lelki betegségnek áldozata volt s a mily undorral, oly szájalommal lehet tekinteni rémtetteit. Ezután *Krémer* ur színtársulatunk jeles tagja adta elő nagy bensőséggel *Coppe*ének „Hajótörött” cz. monologját, mely könnyekig meghatotta a nagyobbára az ifjúsági kör tagjaiból álló hölgyekkel tarkázott közönséget.

Vadászat. *Kende* Zsigmond földbirtokos istvándi vadászterületéhez tartozó czégyényi, kömörői és fülesdi határon a szokott téli nyulvadászatok Január hónap 24, 25, 26, és 27-én tartattak meg. Részt vettek a háziasszonyon és háziuron kívül *Boér* Endre, *Csaba* Adorján, *Domahidy* Elemér, *Galba* Lajos, *Jekelfalussy* Lajos, *Jekelfalussy* Zoltán, *Sváiczer* Aladár, *Szögyény* János, ifj. br. *Vécsey* Miklós és *Kovács* Ferencz gazdatiszt. — A négy nap eredmény: 2 róka, 3 hējja, 275 nyul, 13 fázánkakas, összesen 293 drb.

Gazdasági előadás volt vasárnap január 29-én, délután fél 3 órakor a városháza nagytermében, midőn dr. *Schöber* Emil r. k. főgym. tanár a talajoltásról tartott egy nagy tanulmányra valló, mindvégig érdekes felolvasást. Fokozta az érdeklődést a több darab praeciz kép, a mely által a tudós tanár szemléltetvé tette felolvasásának tárgyát: a nitrogén körutját s a pillangós növények gyökerein élő nitrogént lekötő bakterium

radicikolákat. E baktériumokat ma már üzletekben üvegekbe zárva árulják „Nitrogin“ név alatt s 1 frt 40 kr áru elegendő másfél hold megtermékenyítésére. Olesó tehát és meglepő sikerű a talajoltás e neme, csak egy hátránya van, hogy a mely talaj nitrogénben gazdag, (pl. telvényes föld) ott nem hatnak termékenyítőleg a bakteriumok. A tudomány legújabb becses vívmányait oly könnyed és világos nyelvezettel mondta el dr. Schöber Emil, hogy a leghiányosabb képzettségű gazdaember is megértette volna, ha t. i. ilyen jelen volt volna. Azonban fájdalom gazdaembert egyáltalán nem láttunk ott, e helyett az intelligencia, főleg pedig a szépnem képezte a hallgatóságot. Talán, ha a felolvasások eddigi idejét megváltoztatnák, az ügybuzgó titkár ur nemes intenciói könnyebben volnának megvalósíthatók. Kora délutáni órákban publikumot teremteni nagyon nehéz dolog, így volt ezzel a Kölesy-kör is, azért tette át matinéit délelőtre.

A szatmárvármegyei takarékpénztár évi rendes közgyűlése a mult vasárnap tartatott meg. A mult év mérlegében emelkedés mutatkozik az előző év mérlegéhez képest. Tiszta bevétel 20369 fr 70 kr ebből 3000 részvény után 4 frtjával esik 12000 frt, tartalék alapra 2100 frt, segély alapra 400 frt, jótékony célra 180 frt, két igazgató, felügyelő bizottság, igazgató tanács, tisztviselők és szolgaszemélyzet jutaléka 4211 frt 50 kr, szervezés, berendezkedés és egyéb költségek apasztására 1478 frt 20 kr. Megemlítésre méltónak tartjuk, hogy jóllehet az osztalék részvényenként elég szerény (csak 4 frt), mégis 180 frtot adott a részvénytársaság jótékony célra. Elnöknek 3 évre ismét gróf *Teleky Géza*t választották meg, igazgatósági tagok lettek: Domahidy Ferencz, Jandrisics János Mór, Daróczy Endre, Neuwirth Nándor, Horváth Bertalan, Kovács Jenő, és Nagy Elek, a felügyelő bizottság tagjai: Ratkovszki Pál, Robelly Lajos, Erdélyi István és Reiter Adolf.

Villanyfény a kath. kaszinóban. A mult-kori felolvasás után történt összejövetel alkalmával azt tapasztalta a közönség, hogy a kaszinóban levő petróleum-világítás nem felel meg az igényeknek, hogy a keletkezett nagy füst és kellemetlen szag igen rossz hatással van a jelenlévőkre. Ennek akkor ott kifejezést is adtak, lapunk legutóbbi számában mi is felemlítettük ennek az állapotnak tarthatatlan voltát. A figyelmes elnökség, mely a kath. kaszinóban úgy a rendezett viszonyok, mint az élénk társas élet megteremtése érdekében buzgón fáradozik s már eddig is öröndetes eredményt ért el, azonnal megtette a szükséges lépéseket, hogy a világítás nyomorúságán is segítve legyen. A mult esütörtökön tartott választmányi ülés ki-mondotta, hogy villanyfényt vezet be a kaszinó helyiségeibe és pedig a lehető legsürgősebben, hogy már a legközelebbi vasárnap tartandó felolvasás után ne legyen kénytelen a közönség lámpafüsttel és petróleum illattal táplálkozni.

Az iparos ifjak köre vasárnap tartotta közgyűlését a városház tanácstermében. A közgyűlést első sorban a kör állandó helyiségének ügye foglalkoztatta. Ennek kapcsán ki lett mondva, hogy a) 5 frtjával ezer részvényt bocsátanak ki, melyből aztán hozzászámítva 1600 frtot tevő vagyonát, házat fognak venni. *Thurner Albert* titkár érdekesen fejtegette, mi az oka annak, hogy Magyarországon az iparos osztálynak nincs meg a kívánt tekintélye. A felelősséget nagyrészt

a kormányra hárította, mely az iparosokkal nem törődik semmit. A titkár jelentéséből a kör mult évi működéséről megtudtuk, hogy tartottak 12 választmányi ülést, volt több felolvasás, mulatság, melyből jelentékeny összeg folyt be a kör pénztárába. A tisztikar maradt a régi. Elnök *Tankóczy Gyula*, alelnök *Kerekes Dániel*, titkár *Thurner Albert*, ügyész dr. *Fejes István*, gazda *Monus Lajos*, jegyző *Márton László*, aljegyző *Kalik Lajos*, pénztárnok *Bodnár Károly*, al-pénztárnok *Gulya László*, könyvtárnok *Gazsó Lajos*. Ezekon kívül van 16 választmányi és 4 számvizsgáló-bizottsági tag.

Beküldetett. A „Szamos“ lapnak vasárnapokon megjelenő számában, egy idő óta, olyan szellemi szikrák szoktak megjelenni. Ilyenek láttak abban napvilágot a január 29 én megjelent számban is. Ezek közül az első helyen lévőt illetőleg kérдем a felelős szerkesztő paedagogus drt., vajjon szokta-e átolvasni lapjának tartalmát és ha igen, hogyan egyeztetethető össze egy Paedagogus nevelő elveivel az olyan izléstelenség, mint aminő az idézett mondaiban foglaltatik? Egy „Szamos“ előfizető-olvasó.

Az önkéntes tűzoltó egyesület f. hó. 12-én a „Vigadó“ termeiben felszereléseinek gyarapítására tombolával s értékes díjkiosztással egybekötött álarczosbált rendez. Belépő díj: Személyenként 50 kr előre váltva; 60 kr a bál pénztárnál. Karzatjegyek: 1-ső sor 40 kr., 2. és 3-ik sor 30 kr. Egy tombolajegy ára 10 kr. Felülfizetéseket köszönettel fogadjunk. A bál kezdete este 7 órakor. Jegyek előre válthatók: Szücs József, Horváth Mór, Bányay Benő és Horváth Béla urak üzleteiben és a tűzoltó őrtanyán. A táncmulatságot megelőzőleg nagy díszmenet indul a tűzoltó őrtanyáról s a menetet megnyitó 16 tagból álló magyar lovas bandériumot Karneval herceg Ő Fensége vezeti. Utána következik a szatmár-zsadányi banda a Gönczöl szeke-rén, melyet az alvilágból kölcsönözött 13 gonoszlélek követ. A díszmenetet bezárja Inger Szolimán somali császár és udvari kísérete valódi afrikai fogatokon. Ugyanesak a közönség mulattatására a bálteremben látható lesz a valódi eleven vizitünder, ki minden embernek meg fogja jósolni jó és balszerencsését. Továbbá a „világ esodája“ és a „vénasszonyok malma“, melybe ha valaki öregem megy be, megifjodva jön ki. Pontban éjjeli 12 órakor kezdődik az értékes díjak kiosztása és pedig: a legszebb nő álarczos nyeri a 30 korona értékű dísztárgyat. A legszebb férfi álarczos nyeri a 20 korona értékű esinos dísztárgyat. A legrutabb nő álarczos 20 korona, és a legrutabb férfi álarczos 10 korona értékű dísztárgyat. — Végül a legjobb csárdás tánczos 50 drb. finom szivart nyer. A díjakat oda ítélő bíráló bizottság tagjai: Kovács Leó, elnök. Dr. Török István alelnök. Nádpataky Gusztáv jegyző, és 100 bírálóbizottsági tag.

A sorozás városunkban április 21 és 22-én fog megtartatni, ha ugyan a törvényen-kivüli állapot addig megszűnik, mert reméljük, hogy Heves megye példájára városunk is meg fogja tagadni a veradót, miután nyilván ki van mondva törvényeinkben, hogy az olyan törvényhatóság, mely ellenkezőleg cselekszik, ki van rekesztve az ország neme-seinek társadalmából.

Nagyreményű ifju. Említettük a mult alkalommal, hogy Zemler Vilmos, a Reiter Jakab segédje gazdájának egy 480 frtos pénzes levelével jobb világba utazott. A rendőr-

ség azonban megtette kézrekerítése ügyében a sürgős lépéseket, s a jómadarat csakugyan sikerült Fiumében elfogni.

A kath. legényegyet január 22-én tartott táncmulatsága alkalmával felülfizettek: Méltóságos és ft. Meszlényi Gyula püspök 10 frt. Takóczy Gyula, Koosmár N. Morgenthal Antal, Ekkel Lajos 2—2 frtot; Szathmáry Géza 3 frtot. Róth Gyula 1 frt 50 krt. Brückner bácsi, Balla István, Demkő János, Elek Imre, Jurácskó Gyula, Dr. Korbay Károly, Papp Lajos, Paskuj Gerő, Polyánszky Oroszt, Ruprecht Antal, Ruprecht Sándor, Varga Endre 1—1 frtot; Ajb Gusztáv, Bátorhory Endre, Berecz János, Berecz Mihály, Bonis Sándor, Falussy Alajos, Fried Mór, Hanka János, Köszner József, Ládaj József, Makóczy Géza, Monus Lajos, Nagy Lajos, Szabó Géza, Thurner Albert, Tóth József (gazda) 50—50 krt. összesen: 42 frt 50 krt. — A tombola-játékokra adakoztak: Meszlényi Gyula püspök ur 6 mgsa, Dr. Keszler Ferencz, Dr. Kádár Ambrus, 5—5 frtot. Bátorhory Endre, Antal D., Deutsch Mór, Kossuth Zsigmond, Lengyel József, Lengyel Károly, Pataki Lajos, Perényi János, H. Anna, Schöber I., Szilávy Dezsőné, Dr. Wolkenberg Alajos, 1—1 frtot; Andrassy Marcsa, Fogarassy Sándorné, Novák Lajosné, Holbán Mariska, Szentiványi, Tóth Józsefné, M. J. R. J., Szijártó Teréz, Demkő János, Vagner Mihályné, Papp Lajos, Kellner Mór, Korányi Jánosné, Cseplák Bálint, ifj. Jéger Kálmán, Szegedi, Dr. Wallon Gyuláné, Dr. Muhy Zs., Hrehuss F., 50—50 krt. N. N. 50. krjával össz. 3 frt; Berecz Jánosné, Jurácskó Dánielné, N. N. 40—40 krt; Buttykay F.-né, Berecz Mihály, Dézsi Károlyné, Martikány János, 30—30 krt; N. N. 30 krjával össz. 1 frt 80 krt; Oláh Mihály 25 krt; Boronkay I., Csighy Jánosné, Halász I., Kenyeres, Kozma Zs.-né, Vfl., Kalik Lajos, D.-né, Neviczky Károly, Jéger Irma, Szücs Róza, Kágyi Pálné, Steinberger Józsefné, 20—20 krt., özv. Wolkenbergné, Kövinné 15—15 krajezárt, Kovács Józsefné, Szücs Sándorné, özvegy Csonkáné, Szücs Jánosné, Bódy Juliska, Fekete János 10—10 krt; N N—N N 10 és 20 krjával összesen 5 frt. 70 krt. Ezenfelül szebbnél szebb nyemremény tárgyakat ajándékoztak 85-en. Fogadják a nemesszivü felülfizetők és adakozók a legényegyet hálás köszönetét. A mulatság összes bevétele 346 frt 55 kr. összes kiadás 204 frt 67 kr., tiszta jövedelem tehát 141 88 kr.

A hálás Bismarck. Herbert gróf menyegzője alkalmából Sárkány Arnold, az Esterháy-féle cognacgyár vezérigazgatója Bismarck hercegnek, (kinek egy tanulmányut alkalmával néhány évvel ezelőtt bemutattattott) legjobb cognacjából 12 pala ekkal küldött Kissingenbe üdvözlő levél kíséretében, kérve azok szives elfogadását. A herceg visszaemlékezett a figyelmes igazgatóra, kinek alábbi szavakban irt köszönetet Varzinból; Tisztelt Uram! A szívélyes sorok kíséretében Kissingenbe küldött cognacot időközben megízleltem és oly kiváló minőségűnek találtam, mely növekvő koral a tökély színvonalán fog állani. Kérem Önt, fogadja kedves megemlékezéséért és szives soraiért meleg köszönetemet. Bismarck“ s. k. A vaskancellár tehát, aki, vérrel vassal alapította meg Nagynémetországot, egy magyar iparvállalat vezetőjével szemben oly szeretetre méltó hangot használt, melynél udvariasabb, a legcsiszoltabb franciától sem tellett volna.

Vidék.

Nagy-Károly, jan. 30.

Az új pénzügyigazgató helyettes már ki van nevezve. Szentandrassy Antal itteni titkár, ki mint előzőkeny és szorgalmas tisztviselő ismeretes, lett a pénzügyigazgató helyettes Kinevezése általános megalégedésre szolgál. Gratulálunk. Egyidejűleg Barthos Zsigmond pénzügyi titkár is magasabb fizetési osztályba lépett elő.

Az esküdtképek összeírása már befejeztetett. Összesen 970 esküdtképes egyén van városunkban, kik az új törvény értelmében hivatva lesznek jövő évtől kezdve az esküdt bírói tisztet betölteni.

A Kölcsey-egyesület február 4 én ismét felolvasó estélyt tervez, melynek programja érdekesnek ígérkezik. Azon terv is felmerült, hogy a nemzeti színház több tagjait meghívják vendégszereplésre. Sőt néhányan, mint Csillag Teréz, Nádas Dezső, már meg is ígérték az egylet elnökének, Nagy László alispánnak, hogy szívesen közreműködnek. Így egy pár igen érdekes estének nézünk elé.

Pénztárvizsgálat. Gróf Hugonnai Béla, vármegyénk főispánja, titkára Steinkogker János kíséretében folyó hó 26—27-én a vármegye pénztárát megvizsgálta és mindent a legnagyobb rendben talált, mely feletti megalégedését fejezte ki.

Az izralita nőegyesület kitűnően sikerült hangversenyt rendezett folyó hó 28-án a régi kaszinó nagytermében. A termet zsuffolásig megtöltő közönség nagy élvezettel hallgatta a Rajz Ödön és Csetényi Juliska által előadott vigjátékokot. Majd az előbbi egy monologot, az utóbbi pedig egy szavallatot adott

elő, nagy hatással. A hangverseny legsikerültebb része a Bakai Józsa k. a. hegedűjátéka volt, kinek művészetét már volt alkalmunk kiemelni. — A hangverseny után táncz következett, mely a reggeli órákig tartott.

Államsegély a munkásoknak. Az 1898 évi II törvényezikk 71 §-a. községi munkás segélyegyesületek létesítését írja elő, melyek leginkább büntetés pénzekből alakulnak. Természetes, hogy valamelyes tőke létrehozása így igen nehezen megy és hogy valami eredményt lehessen elérni, nagyobb tőkére lenne szükség, hogy az feladatának t. i. a munkásoknak olcsó hitel nyújtása, betegek segélyezése stb. megfelelhessen. Ezen eszmétől buzdítva, vármegyénk főispánja mindenre kiterjedő figyelmével, felírt a kormányhoz, melytől 3000 frt államsegélyt eszközölt ki, s mely összeg a vármegye legszegényebb községei között fog a közigazgatási bizottság véleménye alapján kiosztatni, s a községek bizonyára hálásan fognak főispánunkról megemlékezni.

A helybeli Népbank, mely egyike a vármegye legjobb hírű intézetének, folyó hó 29-én tartotta közgyűlését. A tiszta nyerevényből 1200 f. névértékű részvények után 24 f. osztalék esik. Az intézet alaptőkéje 100000 frt, a tartalék pedig 28000 frtra rug.

Avas-Ujfaluban — mint levelezőnk írja — a napokban egy majomtestű leányka született, hosszúsága 40 cm., vállszélessége 10 cm., melle, háta és karjai szőrösek, fülei hátul vannak a fejen, szemeiogyorónagyságúak, kezén és lábain karmak vannak, mint az állatoknál. A nép Isten büntetésének tartja, mert az anya törvénytelen házasságban él, ami különben Avas-Ujfaluban nem ritka eset. Tudósítónk szerint az illetékes gk. felkésztől erélyesebb fellépésre volna

szükség, hogy e bűn elhatalmasodásának gátat lehessen vetni.

Afelsőbbányai kath. legényegylet 1899. február 12-én a korona vendéglő termében zártkörű tánczvigalmat rendez. Belépti-díj személyenkint 60 kr, család-jegy 3 személyre 1 frt 20 kr. Kezdeté este 8 órakor. A tiszta jövedelem a könyvtár javára fordítatik.

Ugozásban a szövőipar terén jelentékeny haladás mutatkozik. A tiszáninneni járásban mintegy 1500 szövőszék van, ugyanannyi lehet a tiszántuliban is. A nép vagyonsodására mindenestre nagy befolyással lesz, ha ezeknek a szövőszékeknek csak felerészben is állandó működést biztosíthatnak.

Beregszászban a múlt héten egy vasuti tisztviselő 13 éves fia Brazarottó Oszkár flóbert puskával verekre vadászott, s egy véletlenül elébe került 5 éves kis ovodás leánykának kilőtte a szemét. A szerencsétlenül járt kis leányt Budapestre vitték gyógykezelés végett. Nagy könnyelműség fejezt adni gyerek kezébe.

Szerkesztői üzenet.

S. K. Pompás dolog, minél hamarabb sort keritünk rá. Tessék minél gyakrabban bekopogtatni hozánk, mindig szívesen látjuk.

Br. L. Az oka az lehet, mert elfelejtettük bejelenteni. Így szokás az.

J. J. Igon sok nemes eszme fordul elé kéziratában, de minthogy nem lehet czélunk a személyes érzékenykedést felkölteni, csak kivonatosan közölhetjük.

Színházi rovatumk térszűke miatt a jövő számrá maradt.

! Új szoba-festő és mázoló üzlet!

Tisztelettel hozom b. tudomására a n. é. közönségnek, hogy helyben, **Deák-tér 3. sz.** alatt egy dus, és

legújabb divatu mintázatokkal

szoba-festő- és mázoló

üzletet nyitottam.

Tekintettel arra, hogy tanulmányaimat az ország nagyobb városaiban gazdagítottam, továbbá hogy most rendeztem be üzletemet, saját érdekemben áll, hogy a n. é. közönségnek a

legjutányosabb árakban,

csinos és pontos munkával szolgálhassak.

Tömeges pártfogásért esdve vagyok tisztelettel

Farkas István,
szoba-festő és mázoló.

Ingyen szederfa csemete.

A földmívelésügyi m. kir. minisztérium országos selyemtenyésztési felügyelősége bárkinek ingyen ad 2—3 éves magági szederfa csemetét. Városok, községek, néptanítók szállítást nem fizetnek; ellenben magán felek a szállítási költséget viselik.

Megrendelésnél: vármegye, utolsó posta, vasut, esetleg hajó állomás pontosan bejelentendő.

Ha a csemeteket magas törzsű fákká neveljük, úgy egy katastralis holdnyi faiskolába 7200 csemete helyezhető el oly formán, hogy a sorok egymástól egy méter, a sorokban a csemeték 80 centiméter távolságra álljanak.

Sövényalakításnál egy folyó méterre 3 darab, egy folyó öltre 6 darab csemetét számítunk. Kik csemetét akarnak, ezt **sürgősen** jelentsék be.

A földmívelésügyi m. kir. minisztérium országos selyemtenyésztési felügyelősége Szegszárdon, Tolna megye-

Kedvező alkalom.

GYÖRY KÁROLY

**ÜVEG- ÉS PORCELLÁN KERESKEDÉSE
SZATMÁR, DEÁKTÉR.**

Tulhalmazott raktár miatt az itt felsorolt cik-
keket **mélyen leszállított árban** árusítom. Meny-
asszonyi kelengyék, konyhaberendezési cikkek,
petróleum lámpák, majolika és terokota disz-tárgyak,
francia porcellán figurák, evőeszközök, alkalmi
ajándéktárgyak feltűnően olcsó árban. Nagyobb be-
vásárlásoknál külön árengedmény.

Kérve a nagyérdemű közönség becses pártfogását

kész szolgálattal

Györy Károly.

Kedvező alkalom.

Mélyen leszállított árak.

Mélyen leszállított árak.

**ORGONA-ÉPÍTÉSI
MŰINTÉZET**

Rieger testvérek

Budapest, Garay-utca 48.

Rieger testvérek Jägerndorfi (Osztr.
Szil.) es. és kir. udvari orgona-gyárá-
nak fiókja. Legolcsóbb árakon kiváló
orgonákat szállítanak.

A cég 23 évi fennállása óta

540 új orgonát

épített, melyek közül **186** esik Ma-
gyarországra, a többi Norvégiába,
Németországba, Romániába, Orosz,
Olasz és Törökországba szállították.

Orgona-árjegyzékek

ingyen és bérmentve.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem
változtatja, szerkezete pontosabb és jobb,
mint a legdrágábbakké.

Ára darabonként **3 forint.**

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óraláncz **60 krajczár.**

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány,
sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás
nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és
kényelmes munka. Bőrbetegségtől meg-
ment. Tartós és pénzt megtakarító.

Darabja 3 forint.

A penge ***csillagos acézból és a többi
részei alpacéból vannak.

Egy külön penge hozzá **1 forint.**

Megrendelhető :

Pollák Sándor főbizományosnál

Budapest, V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb. után egy ingyen küldetik.

**Ruházati műterem a főtiszt. papság részére
a „vörös kereszt”-hez.**

Kitüntetve :

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüsszel, Bou-
logne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wallergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1898-ik őszi és téli idényre

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

különösen :

meleg téli **havelokokat**, s. p. finom fekete
palmerstonból ujjak nélkül **18** frt, ujjakkal
24 frt.; ujjakkal és valódi széles prém-
gallérral, bélelve **34** frt.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciu-
mok, cingulusok nagy választékban. Vala
mennyi készítmény a legjobb anyagból,
tartós és diszes kivitelben. **Szövetek méter
számra** is eladatnak.

Egyházi szerek

végleges megrendelés után olcsón szállítatnak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ“ GAZDAGON FELSZERELT KÖNYVNYOMDA,

mely ujabban több rendű és nagyobb mennyiségű **betűvel, diszitással** gazdagodott, ajánlkozik mindenféle könyvnyomdai szakba vágó

nyomtatványok

gyors, esinos, pontos, hibátlan és **jutányos** elkészítésére.

A farsang alkalmával **legujabb tánczrend, báli és lakodalmi meghívó-kártyákból**, valamint egyéb czélokra szolgáló **papirokból**, oly nagy választékot rendezett be, mely a t. közönség igényeit teljesen kielégitheti.

Vidéki megrendelésekre s a megrendelt áruk gyors és pontos kézbesítésére különös gond fordittatik.

Egyházi, iskolai, katonai s egyéb nyomtatványokból nagy rak-tárt rendeztünk be.

A hirdető közönségnek **becses figyelmébe ajánljuk a**

„HETI SZEMLE“

politikai lapot, mely széleskörű elterjedtségénél s olcsó hirdetési árainál fogva hirdetések közlésére igen alkalmas.

A nagyérdemű közönség **becses pártfogását** kéri

Szatmártt, 1898. november hó.

tisztelettel

a „PÁZMÁNY-SAJTÓ“
igazgatósága.